

ОБЛІК ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Розкрито сутність поняття "витрати підприємства". Досліджено шляхи удосконалення обліку витрат діяльності підприємства. Розглянуто підходи до контролю витрат на підприємстві. Проаналізовано класифікацію витрат.

Ключові слова: облік витрат, витрати підприємства, контроль виробничих витрат, класифікація витрат, управління витратами, собівартість.

Abstract

The essence of the concept of "enterprise costs" is disclosed. Ways to improve the accounting of enterprise costs are investigated. Approaches to cost control at the enterprise are considered. The classification of costs is analyzed.

Keywords: cost accounting, enterprise costs, production cost control, cost classification, cost management, cost price.

Вступ

Під час розвитку економічних зв'язків виникає проблема пошуку нових методів управління для забезпечення конкурентоспроможності підприємства на ринку збуту. Таким чином, бухгалтерський облік проектних витрат можна ефективно організувати, щоб задовольнити інформаційні потреби користувачів щодо його впровадження та оптимізації.

Витрати в діяльності підприємства неоднорідні як за складом, так і за значенням, тому важливо створити науково обґрунтовану класифікацію. Основними факторами, через які компаніям складно класифікувати свої витрати, є масштаб виробництва, різні технології та різноманітність самих витрат.

Виклад основних результатів дослідження

Витрати підприємства являють собою усі ресурси, які використовуються для виробництва продукту. Це включає витрати на матеріали, обладнання та оплату праці. Вони визначають вартість виробництва продукції для підприємства і складаються зі спожитих ресурсів та заробітної плати, утворюючи собівартість продукції. Різниця між ціною продажу і собівартістю визначає прибуток підприємства.

Витрати підприємства відображають реальні виробничі умови ринкової економіки. Однією з ключових умов успішної діяльності є досягнення оптимального рівня витрат на виробництво, що призводить до підвищення конкурентоспроможності та забезпечує довгострокове економічне зростання [1].

Проблемою функціонування підприємств в Україні в умовах ринку є потреба у встановленні систематичного контролю над витратами як основного засобу досягнення ефективності діяльності підприємства. Система контролю виробничих витрат в сучасних умовах стає критичним чинником для впливу на результати роботи окремих відділів та всього підприємства [2].

Для успішного впровадження системи контролю виробничих витрат необхідно враховувати кілька ключових аспектів. По-перше, це визначення цілей контролю, які повинні бути чітко зрозумілі та

вимірювані. По-друге, важливо мати ефективну систему обліку, яка забезпечить достовірні дані для аналізу та контролю витрат. По-третє, важливо залучати персонал до процесу контролю, проводити навчання та мотивацію для активної участі у зниженні витрат та підвищенні продуктивності.

Однак, для успішного впровадження системи контролю виробничих витрат необхідно враховувати кілька ключових аспектів, а саме [2]:

- Визначення цілей та метрик контролю, які повинні бути чітко зрозумілі та вимірювані.
- Мати ефективну систему обліку, яка забезпечить достовірні дані для аналізу та контролю витрат.
- Залучати персонал до процесу контролю, проводити навчання та мотивацію для активної участі у зниженні витрат та підвищенні продуктивності.

Такий підхід до контролю витрат дозволить підприємствам оптимізувати свою діяльність, зменшити ризики та підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Класифікація витрат підприємства зазвичай базується на різних критеріях, основні з них [3]:

1. За призначенням:

- Виробничі витрати – пов'язані з виробництвом товарів або послуг.
- Збутові витрати – пов'язані з реалізацією товарів або послуг.
- Адміністративні витрати – пов'язані з управлінням підприємством.

2. За функціональним призначенням:

- Прямі витрати: пов'язані з конкретним виробництвом товару або послуги, які можна прямо віднести до конкретного виробництва.
- Непрямі витрати: не можна прямо віднести до конкретного виробництва, але вони все ще необхідні для виробництва товарів або послуг.

3. За строковістю:

- Постійні витрати – залишаються сталими незалежно від обсягу виробництва.
- Змінні витрати – залежать від обсягу виробництва (наприклад, сировина, електроенергія).

4. За економічним змістом:

- Операційні витрати – пов'язані з основною діяльністю підприємства.
- Фінансові витрати – пов'язані з утриманням фінансових ресурсів.
- Податкові витрати – пов'язані з оподаткуванням.

Класифікація витрат допомагає підприємствам аналізувати та керувати своєю діяльністю, визначати ефективність витрат, приймати стратегічні рішення та оптимізувати бізнес-процеси.

Висновки

Отже, облік витрат є важливою складовою управління фінансами підприємства. Підприємство повинно правильно визначати й класифікувати витрати, щоб забезпечити точність обліку та звітності. Облік витрат дозволяє керівництву приймати обґрунтовані рішення щодо стратегій розвитку, виробництва та ціноутворення.

Облік витрат також є важливим інструментом для контролю за бюджетом підприємства. Він допомагає виявляти витрати, які можуть бути оптимізовані, щоб зменшити зайві витрати та підвищити ефективність використання ресурсів.

У світлі постійних змін у бізнес-середовищі важливо постійно вдосконалювати системи обліку витрат, адаптувати їх до нових умов і вимог ринку. Тільки так підприємство зможе зберегти конкурентну перевагу і досягти стійкого успіху.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Кудлак, В. Я., Мессарош, А. В. Сутність та структура витрат підприємства. *Збірник тез доповідей VI Міжнародної науково-технічної конференції молодих учених та студентів „Актуальні задачі сучасних технологій“*, 2017, 3: 189-190.
2. Шевчук, О. А. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ВИТРАТ НА ПІДПРИЄМСТВАХ. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу, 2016, 1(13), 241–244. URL: [https://doi.org/10.26642/pbo-2009-1\(13\)-241-244](https://doi.org/10.26642/pbo-2009-1(13)-241-244)

3. Остапенко Т. Класифікація витрат підприємства, 2013, Вип. 1 (8). С. 238-246.
URI: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/123456789/2262>

Руда Лілія Петрівна – к.е.н., доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: rudalist_ok@ukr.net

Літун Максим Станіславович – студент групи МФКД-21б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет, м. Вінниця, e-mail: maksimlitun16@gmail.com

Ruda Liliia - PhD, Assistant Professor of the Department of the Finance and innovation management, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: rudalist_ok@ukr.net

Maksym Litun – student of group MFKD-21b, Faculty of Management and Information Technologies, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: maksimlitun16@gmail.com